

Banja Luko, (ne)kulturna sirotice

07/02/2017 14:59 by Administrator

Banja Luka viÅje liÅi na sjeverni dio Kosovske Mitrovice ili kakvog proruskog uzurpiranog teritorija Ukrajine, negoli na bilo Åjta kulturno i evropsko. Jesam li to dobro Åu da se Banjaluku hoÅje kandidovati za evropsku kulturnu prijestonicu? Izgleda da jesam.

Å

PiÅje: [Dragan BursaÅi](#)

Å

Nema naseljaÅ na Åijim se zgradama ne Åjepure MladiÅi i KaradÅi, nema betonske vertikalne povrÅjine koja ne vrvri nacionalistiÅkim grafitima Reuters

Kako mediji vele, gradonaÅelnik Banjaluke Igor RadojiÅi razgovarao je u Novom Sadu sa kolegom gradonaÅelnikom MiloÅjem VuÅevićem o kandidaturi Banjaluke za Evropsku prijestonicu kulture 2024. godine. Åujte, istina je da se Kurta i Murta sad mogu prijaviti Åi Åak dobiti ulogu prijestonice neÅega u Evropi. Ali... Stvarno sam ozbiljan. Istina u glavi, kultura u hali Banjaluka nosi imena ulica po kvislinzima iz Drugog svjetskog rata. Primjerice, tu je Rade RadiÅi, jedan od ÅetniÅkih vojvoda koji je aktivno uÅestvovao sa svojom jedinicom u zajedniÅkom napadu Nijemaca i ustaÅja na civile na Kozari. Po njemu se zove ulica u naselju Vrbanja. Svoje mjesto pod "slobodarskim banjaluÅkim Suncem" Å naÅjao je i ÅetniÅki vojvoda UroÅ DrenoviÅi. [Banjaluka](#), zaboga, ima ulicu kompletnog ravnogorskog pokreta! Zapravo, Banjaluka je promijenila nazive, slovom i brojem, 244 ulice od posljednjeg rata naovamo. Malo li je? Nema tu heroja Osmana ÅikiÅja, nema Esada MidÅiÅja, nema Augusta Å enoe, nema... Nema BoÅinjaka i Hrvata, za Boga miloga! Ali to nije sve. Grafiti slave ratne zloÅince. Od Borika do Nove VaroÅji, od HiseteÅ do Malte, nema naseljaÅ na Åijim se zgradama ne Åjepuri Ratko MladiÅi, nema betonske vertikalne povrÅjine koja ne vrvri nemuÅitimÅi i nepisanim nacionalistiÅkim grafitima i velikosrpskim frazama Vojislava Å eÅjelja i Radovana KaradÅiÅja. Banjaluka viÅje liÅi na sjeverni dio Kosovske Mitrovice ili kakvog proruskog uzurpiranog teritorija Ukrajine, negoli na bilo Åjta kulturno i evropsko. Ako pogledate samo risanje po zgradama i zidovima, toliko rusofilije i kosovske epikeÅ nema nigdje na svijetu. Ako je to preduslov za nekakvu evropsku kulturnu prijestonicu - bujrum! Svega tu ima u toj suruntiji ludila i izvrnute logike. Nema poÅasti SrÅanu Svega ima, ali znate Åega nema? Nema SrÅana AleksiaÅja! Banjaluka, koja bi da bude nekakva evropska prijestonica kulture i mladih, nije se udostojila postaviti makar spomen ploÅu ovom istinskom heroju. O ulicama, bulevarima, atrijumima, ÅjetaliÅtima, pasaÅima ili podhodnicima sa SrÅanovim imenom, samo moÅemo sanjati. HipotetiÅka kulturna prijestonica mladihÅ zato jeÅ podigla spomen-ploÅu kreatoru ovog i ovakvog kusog, usamljenog i samoizolovanog entiteta,Å Nikoli KoljeviÅu i to ni viÅje ni manje, nego obiljeÅiÅavajuÅi godiÅnjicu njegovog samoubistva. Pitam se, onako ljudski, da li su gradonaÅelnik Novog Sada i Banjaluke, popriÅali o kukaviÅkom uklanjanju table "Prolaz SrÅana AleksiaÅja" u Novom Sadu? Jesu liÅ razmijenili kakva iskustva? I mislite da je to sve? Dabome da nije! Dajte mi deset deka glumaca za slet! Inteligencija iz svijeta umjetnost sluÅi kao Åivo meso za rentanje tajkunima i politiÅarima nacionalistima u njihovim terevenkama. Kad se Åula rijeÅ pobune jednog banjaluÅkog umjetnika? Kad je taj hrabriÅ desperadosÅ digao glas protiv jednomlja, faÅjistiÅkog populizma i nacionalizma?

Nikada! To ne postoji. Postoje rijetki ljudi, koji nisu uhljebljeni u Dodikovim institucijama, koji kažu... u po koju i naj... je, galopiraju... napuste Banjaluku i ovaj entitet. Zauvijek. Ostali? Paaa, ostale... vidjeti kako se igraju na sletovima u ovo ili ono ime veličanija RS-a i Velikog Vo... e. Oni su jadni, otužni i jeftini trubaduri, koji su umjetnost još prije dvije decenije zamijenili sitnom apanažom lokalnih političkih moćnika. Ako je to kultura? Ne znam... Objektivno, gradom vlada pet familija, a grad liči na sve samo ne na grad. Primjerice, Muzej Savremene umjetnosti Republike Srpske je nelegalno useljen u tu... e prostorije. Spor koji traje godinama, pokazao je, kako je vlasništvo ovog objekta zapravo banjalučki "Autoprevoz", a ne Grad Banjaluka, što je i Ustavni sud BiH potvrdio. Tužno, jedno i žalosno. Samodopadna ljuštura ništavila Bez svake sumnje, odgovorno tvrdim, da u Evropi, kakva god da je, ne postoji nelegalno useljena krovna kulturna institucija. Nigdje. Ti jadni ljudi, prevareni od entiteta i grada, bili su primorani prije nekoliko godina, na objekt stavljati opskurni transparent "Muzej nije na prodaju" ne bi li kako spasili i sebe i svoj dignitet. I u pravu su. Muzej nije na prodaju. Ta zgrada je odvajkada tu... i posjed, samo su oni nelegalno useljeni, a to im niko objasnio nije. I kao da to nije dovoljno, svake sedmice se gasi po jedan festival. Festival stripa - ne postoji više, silne slikarske kolonije - više ne postoje, veliki filmski festival BLIF je bio obična prevara i da - ne postoji! Kao u lošem vicu, u Banjaluci nema... ega nema - nema Hrvata, Bošnjaka, ostalih, nema kvalitetnih serija, filmova, festivala, književnih promocija. Ostala je samodopadna ljuštura ništavila. A ono nešto što opstaje preživljava zahvaljujući volji Velikog Vo... e i srbijanskih tezgaraža. Mada i to je upitno. Ipak, Banjaluka ima (još uvijek, nadam se) jedan Demofest, regionalni festival demobendova, koji je mnogo više od toga. Doduše, to možda vidim ja zajedno sa građanima. Gradonačelnik Igor Radojić nešto ne mapira takve stvari u svojoj arhivi. Njemu je bitnije usvojiti iskustva jednog Exita i dovesti franšizu u Banjaluku, što je sjano, ali ne pomenuti Demofest i praktički ga verbalno sahraniti, to je nedopustivo! U ime svih njih iz 93... Banjaluka permanentno živi svoju '93. sve sa zilotskom pravoslavnom... amahirijom i pratećom ikonografijom, mentalnom i audiovizuelnom. Po tandovima na kojima se prodaju majice "srbskih heroja" Mladića i Karadžića i nad kojima treći zapomaganje Bajce Malog Knindže, koji rahmetli Aliji još uvijek poručuje kakva je proto... nost mudra... ahedina Drinom, nema sreće. Nema sreće za bilo koga. Nema sreće za Srbe, koji upropštavaju svoje potomstvo izolacionističkim narativima i pretvaraju svoju djecu u hodajuće zombije kojima je bliža septička jama u Gracu, koju je, ako bude sreće, roditeljske, prazniti za 800 evra, od Tuzle, Mostara i Sarajeva. Nema sreće za ono malo Bošnjaka, koji su se po sili nužde autogetoizirali. Nema sreće za Hrvate, kojih... paaa, više i nema. A, kultura, Banjaluka, sreća i prijestonica? To se samo taksativno, poput recepta ili spiska namirnica za fasungu, može staviti u istu rečenicu. Inače, logički, zdravorazumski i ljudski, to ne ide zajedno! Tužan sam što je tako, ali prije je Donjeck biti evropska prijestonica kulture, nego Banjaluka. Na žalost! Jer Banjaluka je već više od dvije decenije umjesto "ljepotice" (p)ostala krajička sirotica na Vrbasu, koju zlostavlja kako ko stigne. Banjaluci je prije takmičenja za nekakvu kulturnu prijestonicu, najprije potrebna hospitalizacija i detoksifikacija, pa dugotrajnije liječenje. Za početak, dobro je priznati da Banjaluka ima ozbiljnih problema. Ima nade, još uvijek se to ljudski može liječiti. Najveći problem je što nam ljudi bukvalno odlaze i poput duhova nestaju. Traže kulturu i čovjeka dostojno mjesto u Evropi. A ifra - ne mora biti nikakva prijestonica. Stavovi izraženi u ovom tekstu su autorovi i ne odražavaju nužno uredničku politiku Al Jazeera. Izvor vijesti: balkans.aljazeera.net